

Pamätník Háj – Nicovô v Liptovskom Mikuláši

Na severnom okraji Liptovského Mikuláša tvorí terénnu dominantu vyvýšenina Háj – Nicovô. V priebehu oslobodzovacích bojov o Liptovský Mikuláš vo februárových a marcových dňoch roku 1945 sa tento terén stal miestom tvrdých bojov jednotiek 1. čs. armádneho zboru a Červenej armády proti fašistickým vojskám. Po Dukle tu armádny zbor absolvoval druhé najťažšie boje, trvajúce viac ako 60 dní. Pri oslobodení Liptovského Mikuláša tu padlo viac ako 4500 príslušníkov sovietskej armády a 1. čs. armádneho zboru. V roku 1950 na tomto mieste vznikol vojenský cintorín, na ktorom bolo pochovaných 1368 padlých československých

vojakov. Padlí sovietski vojaci boli pochovaní na vojenskom cintoríne na vršku Bôrik pri Žiline.

Areál vojenského cintorína bol postupne dotváraný vybudovaním pamätníka. Priestor s monumentálnym schodiskom a pylónom stvárnil architekti Ladislav Bauer a Aladár Búzík. Na vrchole pylóna z bieleho travertínu sa nachádza kovová päťcípá hviezda. V spodnej časti sú umiestnené reliéfy „Uctenie zástavy“, „Pomoc ranenému“, „Kladenie venca“ a „Výjav nad hrobom“.

Monumentálne súsošia „Prísaha na bojovú zástavu“ od akademického sochára Miroslava Ksandra a „Žena s holubicou a vojakom so zástavou“ od akademického sochára Alfonza Gromu boli na svoje miesto osadené v roku 1961. 9. mája 1961 bol pamätník odhalený.

Areál pamätníka s vojenským cintorínom sa stal miestom ceremónií pripomínajúcich oslobodenie a boje proti fašizmu. Za zmienku stojí, že exteriéry areálu sa objavili v koprodukčnom vojnovom slovensko-gruzínskom filme „Prerušená pieseň“ z roku 1960 ešte bez monumentálnych sôch.

Literatúra: Protifašistický odboj a oslobodenie Liptova, Martin 1984

Lacika, J.: Pamätníky a pomníky, Bratislava 2013

Foto: Mgr. Juraj Šimko